

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Název školy	Střední průmyslová škola strojnická Vsetín
Číslo projektu	CZ.1.07/1.5.00/34.0483
Autor	Ing. Jan Martinů
Název šablony	III/2
Název DUMu	9.17 Výtok plynů a par, rovnice spojitosti a Bernoulliho rovnice
Tematická oblast	Termomechanika
Předmět	Mechanika
Druh učebního materiálu	<i>prezentace</i>
Anotace	Prezentace se zabývá výtokem plynů a par
Vybavení, pomůcky	
Ověřeno ve výuce dne, třída	21.6.2013 ve 3.A

Výukové cíle

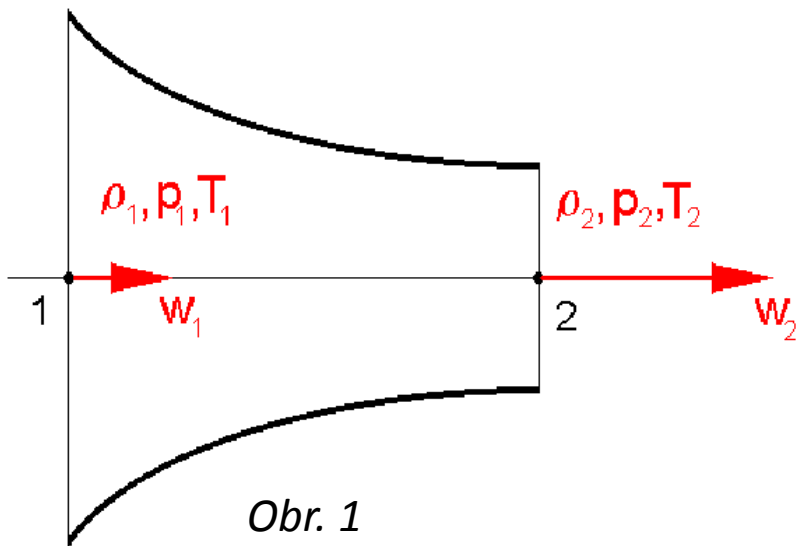
- Objasnění základních pojmů z teorie výtoku par a plynů
- Objasnění rovnice spojitosti a Bernoulliho rovnice

Klíčová slova

- Konvergentní dýza
- Lavalova tryska
- Rovnice spojitosti
- Bernoulliho rovnice

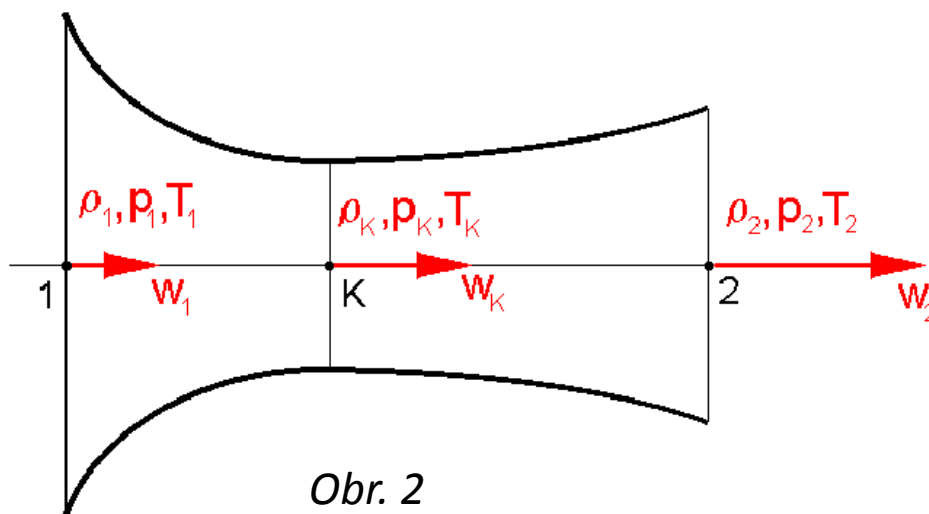
Výtok plynů a par

Konvergentní dýza - je zužující se trubice s nejužším místem ve výstupní části. U vodorovné konvergentní trysky je rychlost proudění w_1 mnohonásobně menší než w_2 , pak rychlost w_1 můžeme při výpočtu zanedbat

$$w_2 = \sqrt{2 \cdot \frac{\chi}{\chi - 1} \cdot \frac{p_1}{\rho_1} \cdot \left[1 - \left(\frac{p_2}{p_1} \right)^{\frac{\chi - 1}{\chi}} \right]}$$

Lavalova dýza - se skládá z konvergentní části (zužuje se do kritického průřezu) a části divergentní, která usměrňuje expanzi plynu za kritickým průřezem. V konvergentní části dosáhne plyn v kritickém průřezu kritické rychlosti a v divergentní části dochází k dalšímu urychlování plynu. V konvergentní části Lavalovy trysky dosáhne plyn v kritickém průřezu kritické rychlosti proudění

Rovnice spojitosti

Rovnice kontinuity pro plyny a páry platí ve tvaru $Q_m = S \cdot \rho \cdot w = \text{konst.}$, kde S [m²] je plocha průtočného průřezu, ρ [kg.m⁻³] je hustota plynu a w [m.s⁻¹] je rychlost proudění plynu.

Bernoulliho rovnice

Bernoulliova rovnice při proudění plynů a par musí kromě mechanických energií (kinetické, polohové a tlakové) uvažovat vnitřní energii plynu.

Bernoulliova rovnice pro proudění stlačitelné tekutiny je $Q = \Delta U + \Delta E_k + \Delta E_g + \Delta E_p$, kde ΔU je vnitřní energie plynu, ΔE_k je pohybová energie, ΔE_g je polohová energie a ΔE_p je tlaková energie.

Otázky

- Jaký je rozdíl mezi konvergentní a Lavalovou dýzou?

Literatura, použité zdroje textu a obrázků

- Střední průmyslová škola Kolín: Podklady pro studenty. [online]. Apache/2.2.14 (Ubuntu) Server at www.sps-ko.cz Port 80. [cit. 2013-05-29]. Dostupné z: http://www.sps-ko.cz/documents/MEC_kratochvil/TERMOMECHANIKA_INTERNET_DOC/
- Střední průmyslová škola strojnická a Střední odborná škola profesora Švejcara, Plzeň: osobní stránky. [online]. Apache/2.2.22 (Debian) Server at www.spstr.pilsedu.cz Port 80. [cit. 2013-05-29]. Dostupné z: http://www.spstr.pilsedu.cz/osobnistranky/josef_gruber/mec_uceb/mec6_txt.pdf
- Střední škola průmyslová a umělecká, Opava, příspěvková organizace: osobní stránky. [online]. Apache/2.2.8 (Ubuntu) PHP/5.2.4-2ubuntu5.27 with Suhosin-Patch Server at www.strojka.opava.cz Port 8. [cit. 2013-05-29]. Dostupné z: http://www.strojka.opava.cz/~dolezi/MEC/III/Mechanika_III.pdf
- Wikipedie: Hydromechanika. [online]. Text je dostupný pod licencí Creative Commons Uveďte autora – Zachovejte licenci 3.0 Unported. 5. 4. 2013 v 14:54. [cit. 2013-05-29]. Dostupné z: <http://cs.wikipedia.org/wiki/Hydromechanika>
- Wikipedie: Termomechanika. [online]. Text je dostupný pod licencí Creative Commons Uveďte autora – Zachovejte licenci 3.0 Unported. 5. 4. 2013 v 14:54. [cit. 2013-05-29]. Dostupné z: <http://cs.wikipedia.org/w/index.php?search=termomechanika&title=Speci%C3%A1ln%C3%AD%D3AHled%C3%A1n%C3%AD>
- Wikipedie: dynamika. [online]. Text je dostupný pod licencí Creative Commons Uveďte autora – Zachovejte licenci 3.0 Unported, 2. 5. 2013 v 10:11. [cit. 2013-05-29]. Dostupné z: <http://cs.wikipedia.org/wiki/Dynamika>
- Obr. 1 – 2 [cit. 2013-05-29]. Dostupné z: http://www.sps-ko.cz/documents/MEC_kratochvil/TERMOMECHANIKA_INTERNET_DOC/